

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobkyně: **R. M.**, zastoupené JUDr. Miroslavem Kříženeckým, advokátem se sídlem Na Sadech 21, České Budějovice, proti žalovanému: **Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky**, se sídlem Kloknerova 2295/26, Praha - Chodov, o žalobě proti rozhodnutí generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky ze dne 10. 8. 2015, č. j. MV-164793-12/PO-N-2014, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 7. 2016, č. j. 10 A 7/2016 – 36,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností brojí žalovaný (dále též „stěžovatel“) proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterým bylo rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení. Zrušeným rozhodnutím generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky ze dne 10. 8. 2015, č. j. MV-164793-12/PO-N-2014, bylo žalobkyni zamítnuto odvolání proti rozhodnutí ředitele Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, ze dne 18. 2. 2011, ev. č. HSCB-16/PAM-2011. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyně propuštěna ze služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „služební zákon“).

[2] S kasační stížností stěžovatel spojil návrh na přiznání odkladného účinku. Uvádí, že se neztotožňuje s napadeným rozsudkem krajského soudu z důvodu jeho nezákonnosti. Újmu ve smyslu § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) spatřuje zejména v nezákonnosti rozsudku krajského soudu, neboť ve skutečnosti plně respektoval právní názor vyslovený v předešlém rozsudku Městského soudu v Praze a postupoval v jeho intencích. V návaznosti na podklady z roku 2011, tj. z doby ukončení služebního poměru žalobkyně, dopracoval psychologické vyšetření, přičemž toto vyšetření již nelze zopakovat v souvislosti s psychologickým stavem příslušníka v dané době. Stěžovatel posoudil, jak ze strany psychologa, tak ze strany služebního funkcionáře, veškerý možný stav věci a rozhodl dle zákona.

[3] Stěžovatel ke svému návrhu na přiznání odkladného účinku dále uvádí svůj nesouhlas s odůvodněním napadeného rozsudku, tedy že měl „žalovaný po nabytí právní moci a vykonatelnosti zmíněného rozsudku postupovat tak, že měl v následujícím řízení zrušit rozhodnutí správního orgánu I. stupně pro nepřezkoumatelnost a věc vrátit tomuto správnímu orgánu k dalšímu řízení“, jelikož tento požadavek odporuje právní úpravě, konkrétně § 190 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Dále stěžovatel uvádí, že nelze akceptovat tvrzení v odůvodnění napadeného rozsudku, „krajský soud ukládá žalovanému povinnost zajistit v dalším správním řízení aktualizované psychologické vyšetření žalobkyně, které bude reflektovat její aktuální zdravotní stav“, jelikož tímto by bylo popřeno samotné psychologické vyšetření v době rozhodování služebního funkcionáře. Dodal, že nelze akceptovat názor, že po více než 5 letech má služební funkcionář zajistit „aktuální“ psychologické vyšetření, jelikož služební funkcionář rozhodoval v době a stavu v roce 2011 (potažmo 2010) v souladu s § 180 služebního zákona.

[4] Závěrem stěžovatel uvedl, že akceptací rozsudkem navrženého postupu by nastala situace, kdy by služební funkcionář postupoval mimo právní úpravu. Přiznáním odkladného účinku není dotčen důležitý veřejný zájem (ba naopak, při opačném postupu by nastal rozpor s právními předpisy). Vzhledem k tomu, že se v dané věci rozhodovalo na úrovni služebních funkcionářů a i soudu již od roku 2011, v případě přiznání odkladného účinku žalobkyně nepocítí změnu, jelikož se její stav nijak nemění. Žalobkyni tedy nevzniká žádná další újma.

[5] Žalobkyně k návrhu na přiznání odkladného účinku uvádí, že z právní úpravy v § 73 odst. 1 s. ř. s. je zřejmé, že se v případě odkladného účinku jedná toliko o výjimečný institut. Podle názoru žalobkyně stěžovatel neosvědčil, že by byly splněny důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Jako důvod pro jeho přiznání stěžovatel de facto uvádí, že nesouhlasí s napadeným rozhodnutím krajského soudu. Právě nesouhlas s napadeným rozhodnutím ze strany stěžovatele je obvykle důvodem podání kasační stížnosti. Zákon současně stanoví, že obecně podání kasační stížnosti nemá odkladný účinek. Pokud by za těchto podmínek Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek ve smyslu § 107 odst. 1 s. ř. s., fakticky by dospěl k závěru, že kasační stížnost má obecně odkladný účinek mít.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v projednávané věci nejsou naplněny zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[7] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) „kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.“

[8] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. „soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.“

pokračování

[9] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatele, který je správním orgánem, je třeba posoudit v souladu s názorem vyjádřeným v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, publikovaného pod č. 1255/2007 Sb. NSS, které uvádí: „*S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenabraditelné újmě.*“ V citovaném rozhodnutí rozšířený senát příkladmo uvádí jako relevantní situaci pro udělení odkladného účinku případy vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku. Tento názor rozšířený senát zopakoval v usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58.

[10] Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako *dočasná procesní ochrana* stěžovatele jako účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 – 38).

[11] Soud upozorňuje (stejně jako např. v usnesení NSS ze dne 15. 7. 2009, č. j. 6 Ads 87/2009 – 49 a ze dne 7. 4. 2016, č. j. 4 As 58/2016 - 24), že institut odkladného účinku je primárně spjat s žalobou jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek bude zpravidla přiznáván na návrh osoby, která se domáhá ochrany svých veřejných subjektivních práv v postavení žalobce proti správnímu orgánu v postavení žalovaného. Přiznání odkladného účinku na návrh stěžovatele, který je jako správní orgán v postavení žalovaného, bude tedy připadat v úvahu pouze ve výjimečných případech. Odkladný účinek přiznáváný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. Postavení žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost jako orgánu moci výkonné, spíše nasvědčuje tomu, že poskytnutím legitimace k podání kasační stížnosti správnímu orgánu se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutno nazírat i na otázku odkladného účinku kasační stížnosti.

[12] Dále je nutno podotknout, že sama kasační stížnost je opravným prostředkem mimořádným, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku pravomocného rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí soudů. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci správního soudnictví a vyloučit právní moc rozhodnutí krajských soudů. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nepoměrně větší újmě.

[13] Výše uvedené plně koresponduje se zákonnou úpravou možností přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. za přiměřeného použití ustanovení

§ 73 odst. 2 s. ř. s., které umožňuje přiznat odkladný účinek na návrh žalobce. Možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[14] Stěžovatel, který přiznání odkladného účinku navrhuje, má povinnost tvrzení a povinnost důkazní, a je tedy na něm, aby konkretizoval a doložil (prokázal), jakou konkrétní újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. února 2012, č. j. 1 As 27/2012 - 32). Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická či bagatelní. Nejvyšší správní soud poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti – kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. ledna 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74).

[15] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzovaném případě stěžovatel újmu, která by mu měla vzniknout, nijak nekonkretizoval. Argumentace stěžovatele směřovalo pouze k důvodnosti samotné kasační stížnosti, kterou stěžovatel spatřuje v nesprávném posouzení právní otázky před krajským soudem a nezákonnosti rozhodnutí soudu v důsledku jeho vnitřní rozpornosti. Skutečnost, že má stěžovatel respektovat závazný právní názor krajského soudu, nemůže znamenat nepoměrně větší újmu, která by odůvodňovala přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatele. V takovém případě by totiž musel Nejvyšší správní soud přiznávat odkladný účinek automaticky všem kasačním stížnostem podaným žalovanými správními orgány, což výše citované usnesení rozšířeného senátu vylučuje.

[16] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v daném případě nejsou podmínky ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny.

[17] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy, proto z něj nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude meritorně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. října 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publikováno pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

[18] Žalovaný jako správní orgán zastupující organizační složku státu je osvobozen od povinnosti uhradit soudní poplatek dle ustanovení § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 21. září 2016

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu